

Mandat for Nasjonalt senter for antibiotikabruk i sykehus (NSAS)

Hensikt/målsetning

Nasjonalt senter for antibiotikabruk i sykehus, heretter omtalt som NSAS, skal være en drivende kraft for riktig bruk av antibiotika i norske sykehus, og slik bidra til å bremse spredning av resistente bakterier.

Bakgrunn

Feilbruk og overforbruk av antibiotika er blant de viktigste årsakene til antibiotikaresistens (1,2). Begrensning av unødvendig, bredspektret antibiotikabruk, og smitteverntiltak, er de viktigste tiltakene for å bremse spredning av antibiotikaresistente bakterier (3).

En systemrettet tilnærming i form av antibiotikastyringsprogram, er avgjørende for å lykkes i arbeidet for riktig bruk av antibiotika (4). En nasjonal evaluering fra 2020, anbefalte å videreføre Nasjonal kompetansetjeneste for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten (KAS) som et nasjonalt ressurscenter (5). Interregionalt fagdirektørmøte besluttet i juni 2022 å videreføre KAS fra 2023 i ny form, som nasjonalt senter.

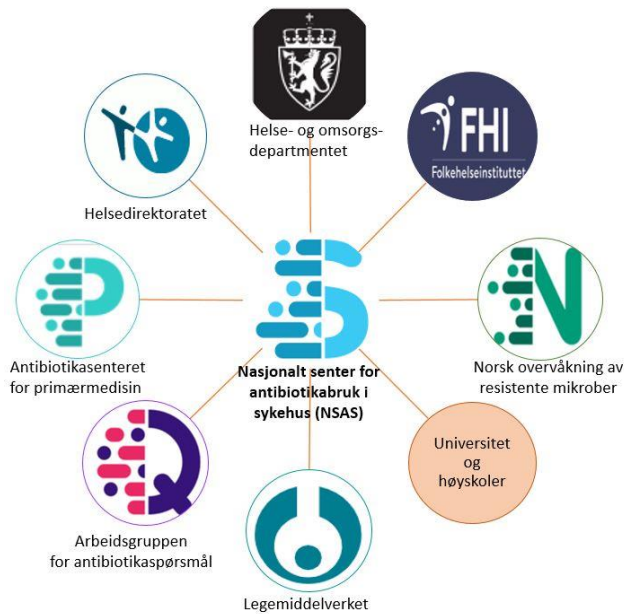
NSAS har ansvar for å

1) Være ledende i arbeidet for riktig antibiotikabruk i norske sykehus ved å

- formidle oppdatert kunnskap om antibiotikabruk og implementering av antibiotikastyringsprogram til helsepersonell
- være pådriver for at den nasjonale faglige retningslinjen for antibiotikabruk i sykehus er kjent, og etterleves
- utvikle antibiotika-rapportering som verktøy
- være navet i nasjonale nettverk for antibiotikabruk
- samarbeide med helseregionene i arbeidet for bedre antibiotikabruk

2) Være pådriver i det nasjonale arbeidet mot antibiotikaresistens ved å

- bidra til jevnlig oppdatering av nasjonal faglig retningslinje for antibiotikabruk i sykehus, i samarbeid med Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene
- gi strategiske og faglige innspill til helsemyndighetene og andre aktører i helsetjenesten
- gi faglige råd ved mangel på viktige antibiotika
- monitorere og tolke data for antibiotikabruk
- fortsette samarbeidet med Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP), inklusive drift og innhold på nettstedet antibiotika.no
- samarbeide med andre nasjonale aktører som arbeider for rett bruk av antibiotika/mot antibiotikaresistens (se figur)

Figur: Nasjonale samarbeidspartnere NSAS

3) Være oppdatert, bidra til forskning, og drive fagutvikling knyttet til rett antibiotikabruk ved å

- være faglig oppdatert på utviklingen innen antibiotikabruk og -resistens globalt
- søke samarbeid med nordiske og europeiske organisasjoner med tilsvarende formål som NSAS
- legge til rette for tverrfaglig forsknings samarbeid, og deltagelse i forskningsprosjekter som er relevante for NSAS sitt formål
- samarbeide med primærhelsetjenesten innen fagutvikling, der det er relevant

4) Bidra til formidling av relevant kunnskap til allmennheten ved å

- sørge for at nettstedet antibiotika.no er informativt, og faglig oppdatert
- ha en imøtekommende og proaktiv dialog med media

Forankring/organisering

Oppdragsgiver for NSAS er Helse Vest RHF, og senteret skal rapportere årlig til Helse Bergen HF og Helse Vest RHF.

Senteret er lagt til Seksjon for pasientsikkerhet, Forsknings- og utviklingsavdelingen i Helse Bergen HF, som har ansvar for at personell med nødvendig kompetanse knyttes til senteret.

Referansegruppe skal etableres med deltagelse fra alle fire helseregioner, bør ha 10-12 medlemmer, og skal bestå av lege(r), farmasøyt(er), sykepleier(e), brukerrepresentant og representant fra hhv Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP) og Folkehelseinstituttet (FHI). Representantene oppnevnes for to år av gangen, med mulighet for forlengelse. Referansegruppen skal avholde møter minst 2 ganger i året.

Referanser

1. Holmes AH, Moore LS, Sundsfjord A, Steinbakk M, Regmi S, Karkey A, et al. Understanding the mechanisms and drivers of antimicrobial resistance. *Lancet*. 2016;387(10014):176-87.
2. Murray CJL, Ikuta KS, Sharara F, Swetschinski L, Robles Aguilar G, Gray A, et al. Global burden of bacterial antimicrobial resistance in 2019: a systematic analysis. *The Lancet*. 2022.
3. World Health Organization (WHO) 2015. Global action plan on antimicrobial resistance Geneva, Switzerland [Available from: <http://www.who.int/iris/handle/10665/193736>
4. Dyar OJ, Huttner B, Schouten J, Pulcini C. What is antimicrobial stewardship? *Clinical microbiology and infection : the official publication of the European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases*. 2017;23(11):793-8.
5. Folkehelseinstituttet. Rapport. Antibiotikaresistens: Kunnskapshull, utfordringer og aktuelle tiltak. 12/2020 [Available from: <https://www.fhi.no/publ/2020/antibiotikaresistens-kunnskapshull-utfordringer-og-aktuelle-tiltak/>.